

वा विभक्तेराकारः दम्पती यज्ञफलं प्राप्तुताम् तयोः पुत्रो जायताम् स च धनं लब्ध्वा निःपापः स्वगृहे वर्धतामिति आशीर्वचने श्रद्धां कुरुतेति सर्वार्थः ॥ ५ ॥

II. वाममद्य सवितर्वाममु श्यो दिवे-दिवे वाममस्मभ्यः सावीः ।

वामस्य हि क्षयस्य देव भूर्यया धिया वामभाजः स्याम ॥ ६ ॥

का° [१०. ५. १३.] भक्षयित्वेडामुपाऽश्चत्तर्गामपात्रयोरन्यतरेण सावित्रग्रहणं वाममद्येति । सवनीयपुरोडाशेडां भक्षयित्वा सवनीयसंबन्धि कर्म समाप्य उपांश्चत्तर्गामयोरन्यतरेण सावित्रं गृह्णाति ॥ कण्डिकाद्वयात्मको मन्त्रः । सवितृदेवत्या त्रिष्टुभरद्वाजदृष्टा । हे सवितः सर्वस्य प्रेरयितृदेव अद्यास्मिन्दिने अस्मभ्यमस्मदर्थे वामं वननीयं कर्मफलं सावीः प्रेरय देहीत्यर्थः पू प्रेरणे लुङ् अउभावश्छान्दसः । वाममु श्यः उ अप्यर्थे श्योऽपि समनन्तरदिनेऽपि वामं सावीः । दिवे-दिवे तत ऊर्ध्वं दिने-दिनेऽस्मभ्यं वामं सावीः । हि यस्मादयानया नलोपश्छान्दसः धिया श्रद्धायुक्तया बुद्ध्या वयं वामभाजः स्याम भवेम वामं वननीयं यज्ञकर्म भजन्ति वामभाजः यज्ञानुष्ठातारो भवेम । किमर्थम् वामस्य संभजनीयस्य भूर्यः विस्तीर्णस्य बहुकालीनस्य क्षयस्य स्वर्गनिवासस्य सिद्धयऽइति शेषः क्षयो निवासऽइत्याद्युदात्तत्वात् [पा° ६. १. २०१.] क्षयशब्दो निवासार्थः । दिवे-दिवे इत्यङ्गो नामसु [निघ° १. १.] पठितम् । यदोत्तरार्धस्यायमर्थः हे देव वामस्य वननीयस्य भूर्यः धनपूर्णस्य क्षयस्य निवासस्य दाता भवेति शेषः । धीरिति कर्मनाम [निघ° २. १.] अनया धिया सोमाख्येन कर्मणा वयं वामभाजोऽभिलषितभागिनो भवेम ॥ ६ ॥

उपयामगृहीतोऽसि सावित्रोऽसि चनोधाश्चनोधा असि चनो मयि धेहि ।

जिन्व यज्ञं जिन्व यज्ञपतिं भगाय देवाय वा सवित्रे ॥ ७ ॥

सावित्रम् । हे सोम त्वमुपयामेन ग्रहेण गृहीतोऽसि हे ग्रह त्वं सावित्रः सवितृदेवत्योऽसि चन इत्यन्ननाम [निरु° ६. १६. (5.)] चनोऽन्नं धत्तऽइति चनोधाः अन्नस्य धारयिता । अभ्यासे भूयांसमर्थं मन्यन्तऽइति यास्कोक्तेः [निरु° १०. ४२.] यतस्त्वमत्यन्तं चनोधा असि अतश्चनोऽन्नं मयि धेहि स्थापय । किं च यज्ञं जिन्व प्रीणय जिन्वतिः प्रीतिकर्मा यज्ञपतिं यज्ञमानं च जिन्व तर्पय भगाय ऐश्वर्यादिगु-